

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

w sprawie **Ł.B.**
uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 244 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 11 czerwca 2026 r.,
wniosku obrońcy Ł.B. o zasądzenie kosztów obrony
w postępowaniu kasacyjnym,

postanowił:
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2026 r., sygn. akt V KK 569/25, Sąd Najwyższy oddalił jako oczywiście bezzasadną kasację wniesioną przez prokuratora w sprawie Ł.B. i zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Ł.B. kwotę 720 zł oraz obciążył wydatkami postępowania kasacyjnego Skarb Państwa.

Pismem, które wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 18 maja 2026 r., Ł.B., poprzez swojego obrońcę z wyboru, wystąpił do Sądu Najwyższego o zwrot kosztów z tytułu jego ustanowienia na potrzeby postępowania kasacyjnego. Jak wskazano we wniosku zakres czynności obrońcy obejmował analizę akt sprawy i zarzutów kasacyjnych oraz sporządzenie odpowiedzi na kasację. Do wniosku załączono kserokopię umowy na kwotę 6 000 zł brutto.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Przedmiotowy wniosek nie mógł zostać uwzględniony.

Wprawdzie wobec nieuwzględnienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia wniesionego wyłącznie przez prokuratora, to Skarb Państwa pokrywa koszty procesu (art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.), a do tych zgodnie z art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. należą uzasadnione wydatki strony, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy, to jednak nie oznacza, że rozpatrywany wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1564), opłaty za czynności adwokackie ustala umowa z klientem. Niemniej jednak od dawna nie budzi wątpliwości w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że umowa ta jest wiążąca tylko w relacji pomiędzy obrońcą będącym adwokatem i jego mocodawcą. Ustalona w umowie wysokość opłat za czynności adwokackie nie musi stanowić podstawy zasądzenia przez sąd poniesionych przez tę stronę kosztów zastępstwa prawnego (zob. np. postanowienia SN: z dnia 12 marca 2019 r., VI KZ 4/19 czy z dnia 18 lutego 2020 r., V KK 534/18). W rozpoznawanej sprawie nie jest więc ona dla Sądu Najwyższego wiążąca.

Gdy chodzi o zasądzenie na rzecz strony omawianych kosztów Sąd Najwyższy zobligowany jest natomiast do uwzględnienia treści rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 215). Należy w tym miejscu zauważyć, że aktywność obrońcy w tej sprawie sprowadzała się do analizy akt sprawy i zarzutów kasacji oraz sporządzenia i wniesienia odpowiedzi na kasację prokuratora. W rozprawie kasacyjnej obrońca już nie uczestniczyła.

Jak wynika z § 15 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia, opłaty stanowiące podstawę zasądzania kosztów zastępstwa prawnego i kosztów adwokackich ustala się z uwzględnieniem stawek minimalnych określonych w rozdziałach 2-4, z czego wnosić należy, że są one podstawą do ustalenia wynagrodzenia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się przy tym, że z uwagi na brak określenia stawki wynagrodzenia za sporządzenie odpowiedzi na kasację - przy uwzględnieniu § 20 wskazanego rozporządzenia - stosować należy przepis §

11 ust. 4 pkt 2 tego rozporządzenia, określający stawki minimalne przewidziane m.in. dla czynności polegającej na sporządzeniu opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji - a zatem czynności najbardziej zbliżonej do sporządzenia odpowiedzi na kasację (zob. np. postanowienia SN: z dnia 29 września 2020 r., IV KK 603/19 czy z dnia 22 marca 2021 r., IV KK 574/20). Jak już wskazano, Sąd Najwyższy w sprawie niniejszej postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2026 r., zasądził już od Skarbu Państwa na rzecz Ł.B. kwotę 720 zł.

Obecnie obrońca domaga się zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz Ł.B. kwoty 6 000 zł brutto (wskazane rozporządzenie nie zawiera podstawy do podwyższenia ustalonych kosztów obrony o kwotę podatku od towarów i usług), stosownie do zawartej ze stroną umowy. Obrońca pomija jednak, że doszło już do zasądzenia na rzecz tej strony kwoty 720 zł. Nadto zaś, podnosi, że wskazana kwota uzasadniona jest nakładem pracy obrońcy, który był znaczny i obejmował szczegółową analizę kwestii związanych z dopuszczalnością przypisania w realiach sprawy przestępstwa z art. 244 k.k. i stosownego orzecznictwa Sądu Najwyższego. Jak podkreśliła obrońca, sporządzona odpowiedź na kasację „miała charakter merytoryczny i odnosiła się szczegółowo do wszystkich zarzutów” kasacji.

Należy zauważyć, że opłatę ustala się w wysokości przewyższającej stawkę minimalną wówczas, gdy uzasadniają to określone rozporządzeniem okoliczności, w szczególności wymagany nakład pracy adwokata oraz rodzaj i złożoność sprawy (15 ust. 3). W orzecznictwie słusznie przyjmuje się, że sąd może kontrolować wysokość żądanego przez stronę wynagrodzenia adwokata (radcy prawnego) w zakresie przekraczającym stawki minimalne, określone w przepisach wskazanych w rozporządzeniu, przy czym kontrola ta dokonywana ma być przy uwzględnieniu właśnie rodzaju i stopnia złożoności sprawy oraz nakładu pracy obrońcy lub pełnomocnika (zob. np. postanowienie SN z dnia 23 marca 2011 r., I KZP 1/11).

Obrońca domaga się kwoty 6 000 zł, choć zasądzenie takiej kwoty z istoty sprawy było niemożliwe. Przepis § 15 ust. 3 rozporządzenia daje co prawda możliwość ustalenia opłaty w wysokości przewyższającej stawkę minimalną, ale ogranicza ją do sześciokrotności tejże stawki, tj. przy przyjętym tu kierunku interpretacji - do kwoty 4 320 zł (720 zł x 6).

Wbrew twierdzeniom obrońcy, również nakład pracy i charakter sprawy nie

wymagał zasądzenia opłaty w wyższej wysokości aniżeli 720 zł. Sprawa ta dotyczyła występku z art. 244 k.k., a jej akta obejmowały jedynie 2 tomy. Podkreślanie przez obrońcę, że sporządzona odpowiedź miała charakter merytoryczny i odnosiła się – po analizie przez obrońcę materiałów sprawy oraz orzecznictwa Sądu Najwyższego – do wszystkich zarzutów w żadnym razie nie przemawia za uwzględnieniem wniosku, skoro merytorycznego odniesienia się do zarzutów należy oczekiwać od każdej odpowiedzi sporządzonej przez adwokata. Nie sposób zatem przyjmować, że realia sprawy wymagały ponadprzeciętnego nakładu pracy, nawet przy akcentowanej konieczności sięgania do zapatrywań orzecznictwa. Tego typu czynności z reguły nie stanowią przejawu nadzwyczajnego zaangażowania przy przygotowaniu odpowiedzi na kasację, lecz są raczej normą. Nie wykazano zatem we wniosku, że koszty powinny zostać zasądzone w wyższej aniżeli 720 zł wysokości (zwłaszcza, że obrońca nie załączył stosownych faktur czy paragonów potwierdzających ich poniesienie, lecz jedynie kopię umowy z klientem z dnia 8.12.2025 r., z której wynika, że wynagrodzenie będzie płatne do zakończenia postępowania przed Sądem Najwyższym).

Uwzględniając powyższe orzeczono, jak na wstępie.

Dariusz Świecki

[WB]

[r.g.]